

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

08.03.2023

Lēmums Nr. 4-02/17/2023

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāti, plānošanas dokumenta izstrādātāji:

1. Jelgavas valstspilsētas pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90000042516, juridiskā adrese: Lielā iela 11, Jelgava, LV-3001, e-pasta adrese: pasts@jelgava.lv;
2. Jelgavas novada pašvaldība, reģistrācijas Nr.90009118031, juridiskā adrese: Pasta iela 37, Jelgava, LV-3001, e-pasta adrese: dome@jelgavasnovads.lv;
3. Dobeles novada pašvaldība, reģistrācijas Nr.90009115092, juridiskā adrese: Brīvības iela 17, Dobeles novads, LV-3701, apic@dobeles.lv (turpmāk kopā sauktas – Izstrādātājas).

Adresāts, plānošanas dokumenta sagatavotāja:

SIA “Geo Consultants”, reģistrācijas Nr. 40003340949, adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, e-pasta adrese: birojs@geoconsultants.lv (turpmāk – Sagatavotāja)¹.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona Jelgavas valstspilsētas, Dobeles un Jelgavas novadu reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna daļa 2023. - 2027. gadam (turpmāk – Plāns).

Izvērtētā dokumentācija:

Sagatavotājas 2023. gada 6. februāra vēstule Nr. 028/2023 “*Iesniegums par ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu reģionālā līmeņa plānošanas dokumenta projektam „Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona Jelgavas valstspilsētas, Dobeles un Jelgavas novadu reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna daļa 2023. - 2027. gadam”*” (turpmāk – Iesniegums), Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2023. gada 27. janvāra vēstule Nr. 2.4/AP/1174/2023 “*Par Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona atkritumu reģionālā plāna daļas 2023. - 2027. gadam izstrādi*”, Dabas aizsardzības

¹ Sagatavotāja plānošanas dokumenta izstrādi veic pamatojoties uz Jelgavas valstspilsētas pašvaldības 2022. gada 27. decembra Pilnvaru Nr. 2-44/1438, Dobeles novada pašvaldības 2022. gada 27. decembra Pilnvaru Nr. 2.10/2022/58, Jelgavas novada pašvaldības 2022. gada 29. decembra Pilnvaru Nr. JNP/3-10/22/605.

pārvaldes (turpmāk – DAP administrācija) 2023. gada 30. janvāra vēstule Nr. 3.15.1.3/110/2023-N10 “Par “Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona Jelgavas valstspilsētas, Dobeles un Jelgavas novadu atkritumu reģionālā plāna daļas 2023. - 2027. gadam” izstrādi” un Veselības inspekcijas 2023. gada 9. janvāra vēstule Nr. 2.4.9.–1./7 “Par “Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona Jelgavas valstspilsētas, Dobeles un Jelgavas novadu atkritumu reģionālā plāna daļas 2023. - 2027. gadam” izstrādi”.

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Sagatavotāja, konsultējoties ar institūcijām par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) nepieciešamību, norādījusi uz šo konsultāciju rezultātiem, kur institūcijas sniegušas viedokli, ka Plānam ir nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “Par ietekmi uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Likums) 23.¹ panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kam saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai – Vides pārraudzības valsts birojam² (turpmāk – Birojs) – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.³ panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētām plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2023. gada 7. februārī Birojā saņemts Sagatavotājas 2022. gada 6. februāra Iesniegums, kurā atzīmēts, ka Plāna izstrāde tika uzsākta, pamatojoties uz Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.–2028. gadam (turpmāk – AAVP 2028)³. Atbilstoši Iesniegumam:
 - 2.1. Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionā (turpmāk – AAR). Apvienojoties daļai no Pierīgas AAR, Zemgales AAR un daļai no Vidusdaugavas AAR tiek izveidots Viduslatvijas AAR. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī. Viduslatvijas AAR ietver šādas pašvaldības: Jelgavas valstspilsētas pašvaldība; Dobeles novada (Dobeles) pašvaldība (Annenieku pagasts, Auces pilsēta, Augstkalnes pagasts, Auru pagasts, Bēnes pagasts, Bērzes pagasts, Bikstu pagasts, Bukaišu pagasts, Dobeles pagasts, Dobeles pilsēta, Īles pagasts, Jaunbērzes pagasts, Krimūnu pagasts, Lielauces pagasts, Naudītes pagasts, Penkules pagasts, Tērvetes pagasts, Ukru pagasts, Vecauces pagasts, Vītiņu pagasts, Zebrenes pagasts); Jelgavas novada (Jelgava) pašvaldība (Cenu pagasts, Elejas pagasts, Glūdas pagasts, Jaunsvirlaukas pagasts, Kalnciema pagasts, Lielplatones pagasts, Līvberzes pagasts, Ozolnieku pagasts, Platones pagasts, Salgales pagasts, Sesavas pagasts, Svētes pagasts, Valgundes pagasts, Vilces pagasts, Vircavas pagasts, Zaļenieku pagasts).
 - 2.2. Likuma 2. pielikumā ir paredzētas darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums, ietverot arī 11. punkta 2¹. apakšpunktā noteikto – *atkritumu pārstrādes un apstrādes iekārtas, ja to jauda ir 5 tonnas diennaktī (visas darbības, uz kurām neattiecas šā likuma 1. pielikums)*. Plāna projektā paredzētas vairākas Viduslatvijas AAR aktivitātes, kas saistītas ar atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību,

² Likuma 6. panta pirmā daļa.

³ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojumu Nr. 45 “Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam”.

atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūru, atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu modernizāciju, atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstību, atkritumu reģenerācijas iekārtām, poligonu infrastruktūras attīstību, sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumiem. Atbilstoši aktivitātēm, kas saistītas ar atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstību Viduslatvija AAR, tās pamatā ir saistītas ar poligona infrastruktūras attīstību, atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras pieejamības uzlabošana visā AAR teritorijā, atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras attīstība un pasākumi preču atkārtotas izmantošanas veicināšanai:

2.2.1. Sadzīves atkritumu poligonā “*Brakšķi*” (turpmāk – SAP “*Brakšķi*”)⁴ galvenās plānotās aktivitātes:

2.2.1.1. atkritumu pārstrādes jaudu attīstīšana – bioloģiski noārdāmo pārstrādes iekārtas (anaerobā fermentācija) izveide;

2.2.1.2. sadzīves atkritumu un dalīti savākto atkritumu sagatavošanas pārstrādei, reģenerācijai vai apglabāšanai atbilstošas infrastruktūras pilnveidošana;

2.2.1.3. reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centra funkciju uzņemšanās un īstenošana.

2.2.2. Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība - infrastruktūras pieejamības paplašināšana papīra, stikla, plastmasas, metāla atkritumu savākšanai; bioloģisko atkritumu dalītā vākšana – dalītās vākšanas konteineru izvietošana, zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietu ierīkošana; tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide - dalītās vākšanas konteineru izvietošana; sadzīves bīstamo atkritumu apsaimniekošana - dalītās vākšanas konteineru izvietošana.

2.2.3. Ārpus SAP “*Brakšķi*” esošo atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai iekārtu attīstība – šķirošanas līniju pilnveidošana.

2.2.4. Lietotu preču savākšanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai sistēmas izveide.

2.3. Plānotās galvenās aktivitātes saskaņā ar AAVP 2028 izvirzītajiem atkritumu apsaimniekošanas sistēmas virzieniem ir šādas:

2.3.1. *Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība.* Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība ir svarīga atkritumu pārstrādes apjomu palielināšanai, jo kvalitatīvus pārstrādei nododamus materiālus ir iespējams iegūt pareizi šķirojot atkritumus jau to rašanās vietās. Līdzšinējā pieredze liecina, ka kopumā atkritumu dalītās vākšanas sistēmas turpmākai attīstībai būtu nepieciešama vairāku aktivitāšu īstenošana: 1) Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas infrastruktūras pārklājuma paplašināšana – esošo sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu pilnveidošana, jaunu punktu ierīkošana un individuālai lietošanai paredzētu konteineru izsniegšana; 2) Šķiroto atkritumu savākšanas laukumu infrastruktūras paplašināšana - esošo šķiroto atkritumu savākšanas laukumu pilnveidošana, jaunu laukumu ierīkošana; 3) Ieviešot bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītās savākšanas sistēmu, ir nepieciešama savākšanas konteineru iegāde uzstādīšanai atkritumu rašanās vietās, t.sk. specializēto konteineru iegāde, kas ļauj samazināt izvešanas biežumu, arī mājkompostēšanas attīstība, kas nodrošina mājražotniecībā radušos

⁴ Ar Biroja 2020. gada 14. maija Lēmumu Nr. 5-02/3 “*par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” SAP “*Brakšķi*” infrastruktūras paplašināšanai (jaunas atkritumu krātuves izveidei) piemērota ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra.

bioloģisko atkritumu pārstrādi uz vietas, tādejādi samazinot ar atkritumu pārvadāšanu saistīto resursu patēriņu; 4) Tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide - ietver tekstila atkritumu savākšanas konteineru uzstādīšana esošajos un jaunveidojamos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos, kā arī speciālu konteineru uzstādīšanu publiski ieejamās vietās- pie lielveikaliem, pašvaldību iestādēm u.c. ērti sasniedzamās vietās; 4) Sadzīvē radušies bīstamie atkritumi - tā kā joprojām atkritumu radītājiem ir ierobežotas iespējas videi droša veidā atbrīvoties no sadzīves bīstamajiem atkritumiem, piemēram, sadzīves ķīmijas, piesārņota iepakojuma, medikamentiem, kam beidzies derīguma termiņš, u.c., tiek rekomendēta sadzīves bīstamo atkritumu savākšanas konteineru izvietošana visos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos, kā arī citās publiski pieejamās vietās, kur iespējams nodrošināt šo konteineru izmantošanas uzraudzību.

- 2.3.2. *Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūra.* Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai veicināšanai nepieciešams uzsākt organizētas lietotu preču aprites sistēmas izveidi, kas ietver preču savākšanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūru.
- 2.3.3. *Atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu modernizācija.* Lai palielinātu atkritumu apstrādes apjomus un atgūto pārstrādei derīgo materiālu īpatsvaru, kā arī attīstot jaunu atkritumu plūsmu sagatavošanu pārstrādei un reģenerācijai, ir nepieciešama vairāku aktivitāšu īstenošana, piemēram: 1) Esošo mehānisko un manuālo atkritumu šķirošanas iekārtu efektivitātes uzlabošana, ar mērķi nodrošināt iespējami augstu pārstrādes/reģenerācijas apjomu sasniegšanu. Nepieciešams īstenot pasākumus, kas palielina pārstrādei nodoto materiālu apjoma un kvalitātes pieaugumu, nodrošina no atkritumiem iegūta kurināmā sagatavošanu, dalīti savākto bioloģiski noārdāmo atkritumu sagatavošanu pārstrādei; 2) Tādu atkritumu plūsmu kā būvniecības atkritumu, liela izmēra atkritumu, u.c. sagatavošanas pārstrādei/reģenerācijai tehnoloģisko procesu pilnveidošana.
- 2.3.4. *Atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstība.* Lai veicinātu atkritumu pārstrādes apjomu pieaugumu, nepieciešams sniegt atbalstu jaunu pārstrādes iekārtu izveidei un esošo iekārtu tehnoloģisko procesu pilnveidošanai. Tiek pieņemts, ka pārstrādes jaudu pieejamība radīs kumulatīvu efektu – veicinās papildu atkritumu apjoma atdalīšanu no apglabājamo atkritumu plūsmas. Attīstot bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, SAP “*Brakšķi*” teritorijā plānots izbūvēt bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtu (anaerobā fermentācija), iekārtas ekspluatāciju plānots uzsākt 2024. gadā.
- 2.3.5. *Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi.* Faktiski dalītās vākšanas sistēmas efektivitāte ir atkarīga ne tikai no pakalpojuma pieejamības, bet arī no atkritumu radītāja vēlmes un motivācijas piedalīties atkritumu šķirošanā. Paralēli infrastruktūras attīstības pasākumiem, ir nepieciešams turpināt uz sabiedrības informēšanu un izglītošanu vērstus pasākumus, piemēram: 1) Izglītošanas un informēšanas kampaņas par atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību, jauniem sistēmas elementiem visā plāna īstenošanas laikā (t.sk. bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītā vākšana, tekstila atkritumu dalītā vākšana, preču atkārtotas izmantošanas centru attīstība u.c.); 2) Izglītības kompetences centru izveide un pilnveidošana atkritumu apsaimniekošanas reģionos, paredzot vismaz viena kompetences centra izveidi katrā atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas pastāvīgi nodarbojas ar atkritumu

apsaimniekošanas un aprites ekonomikas satura izglītības aktivitāšu plānošanu un īstenošanu.

- 2.4. Saskaņā ar spēkā esošo “*Jelgavas novada teritorijas plānojumu 2011. – 2023. gadam*” (turpmāk – Teritorijas plānojums) SAP “*Brakšķi*” atrodas ražošanas objekti un noliktavas (RR) teritorijā, kur kā viens no galvenajiem izmantošanas veidiem minēta atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu apbūve.
- 2.5. Galvenie aspekti, kas ņemami vērā paredzēto darbību īstenošanai ir:
 - 2.5.1. Reģiona pašvaldību vienošanās par sadarbību plāna mērķu sasniegšanai nepieciešamo uzdevumu veikšanā.
 - 2.5.2. Reģionā radīto atkritumu veidiem un apjomiem atbilstoša atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra.
 - 2.5.3. Sadarbība ar blakus esošiem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem, tādu atkritumu veidu apsaimniekošanā, kuru apsaimniekošana lokāli nav tehniski un ekonomiski pamatota.
 - 2.5.4. SIA “*Jelgavas komunālie pakalpojumi*” kā reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centra funkciju īstenošana noteikšana tā darbības zonās;
 - 2.5.5. Finansējuma pieejamība, t.sk. ES fondu un citu finanšu instrumentu piesaistes iespējas.
 - 2.5.6. Atbilstoša atkritumu plūsma, kas savākta no Viduslatvijas AAR teritorijas.
 - 2.5.7. SAP “*Brakšķi*” ekspluatācija atbilstoši “*A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas*” nosacījumiem;
 - 2.5.8. SAP “*Brakšķi*” teritorijas izmantošana atbilstoši teritorijas plānojumam.
- 2.6. Plāna īstenošana un galvenās tajā paredzētās darbības tiek plānotas SAP “*Brakšķi*” teritorijā. Poligonu teritorijās vai tiešā to tuvumā neatrodas neviena aizsargājamā dabas teritorija vai mikroliegums, tai skaitā Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (*Natura 2000*). Tāpat poligonu teritorijas neatrodas Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslā vai kādā citā vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslā.
3. Izstrādātājas atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumos Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr.157) III daļā noteiktajam ir veikušas konsultācijas par plānošanas dokumenta Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību ar Dienestu, Veselības inspekciju un DAP administrāciju. Iesniegumam pievienotas:
 - 3.1. Dienesta 2023. gada 27. janvāra vēstule Nr. 2.4/AP/1174/2023 “*Par Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona atkritumu reģionālā plāna daļas 2023. - 2027. gadam izstrādi*”, Dienesta ieskatā plānošanas dokumentam ir jāveic Stratēģiskais novērtējums, ņemot vērā Likuma 4. pantā noteikto un Noteikumu Nr. 157 2. punktā norādītos plānošanas dokumentus, kuriem jāveic Stratēģiskais novērtējums, jo plānošanas dokumentā paredzētajiem vai neparedzētajiem pasākumiem var būt būtiska ietekme uz vidi.
 - 3.2. DAP administrācija) 2023. gada 30. janvāra vēstule Nr. 3.15.1.3/110/2023-N10 “*Par Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona Jelgavas valstspilsētas, Dobeles un Jelgavas novadu atkritumu reģionālā plāna daļas 2023. - 2027. gadam*” izstrādi”, kurā norādīts, ka tā kā Plāns tiek izstrādāts diviem novadiem, atkritumu apsaimniekošana ietver dažādus pasākumus, tai skaitā tādos, kas var ietekmēt vides kvalitāti, kā arī Plāna ietvaros būtu nepieciešams paredzēt koordinētu iedzīvotāju informēšanu un izglītošanu saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu, lai veicinātu

paradumu maiņu (tai skaitā saražot mazāk atkritumus un veicināt atkritumu savākšanu un pārstrādi), dokumentam ieteicams veikt ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu.

- 3.3. Veselības inspekcijas 2023. gada 9. janvāra vēstule Nr. 2.4.9.–1./7 “*Par “Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona Jelgavas valstspilsētas, Dobeles un Jelgavas novadu atkritumu reģionālā plāna daļas 2023. - 2027. gadam” izstrādi*”. Veselības inspekcija atbilstoši savai kompetencei sniegusi viedokli, ka plānošanas dokumentam jāveic ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums, jo nepieciešamību Eiropas Savienības mērogā nosaka Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/42/EC “*Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu*”. Veselības inspekcija vērs uzmanību, ka izstrādājot Plānu nepieciešams izvērtēt šādus jautājumus:

3.3.1. Ārstniecības iestādēs radīto atkritumu plūsmas apsaimniekošana.

3.3.2. Akcentēt šādu veselību ietekmējošo faktoru paredzamo intensitāti: emisijas gaisā un tā iespējamais piesārņojuma lielums, iespējamais smaku piesārņojums, radītais trokšņa piesārņojums.

3.3.3. Situācijas raksturojums pārtikas atkritumu apsaimniekošanas jomā, atspoguļojot pārtikas atkritumu novēršanas risinājumus. Uzsveram, ka pārtikas atkritumi piesaista kaitēkļus (žurkas, peles, lidojošie un rāpojošie insekti), putnus un mājdzīvniekus, kas ir dažādu infekcijas un parazitāro slimību pārnēsātāji, līdz ar to var veicināt epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanos apdzīvotās vietās.

4. Plāns nav ietverts to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams kā obligāts, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres, jo Plāns neattiecas uz visas atkritumu apsaimniekošanas nozares plānošanu, tādējādi jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu, tostarp plānošanas dokumentā iekļautajiem vides problēmu risinājumiem un to ietekmes būtiskumu:

- 4.1. Likuma 23.² pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23.² panta 1. punkts), tostarp un to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas, kā arī plānošanas dokumenta saistību ar Latvijas un ES normatīvo aktu ieviešanu vides jomā, īpaši atkritumu apsaimniekošanas un ūdens resursu aizsardzības jomā (23.² panta 1. punkta “a”, “b”, “c”, “d”, “e” apakšpunkts). Tāpat Likuma 23.² pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c.. Savukārt Likuma 23.² panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.

- 4.2. Likuma 4. panta trešās daļa nosaka, ka Stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, arī tiem, kuri saistīti ar Eiropas Savienības līdzfinansējuma izmantošanu, un to grozījumiem, ja attiecīgos plānošanas dokumentus saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai citiem noteikumiem izstrādā vai pieņem Saeima, Ministru kabinets, pašvaldība, valsts pašvaldību institūcija, cita atvasināta publiska persona vai cits subjekts, kuram deleģēts valsts pārvaldes uzdevums vai valsts īpašuma apsaimniekošana, kas saistīti cita starpā ar atkritumu apsaimniekošanas jomu, reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo

dabas teritoriju (*Natura 2000*). Savukārt Likuma 4. panta piektā daļa paredz, ka Stratēģisko novērtējumu šā panta trešās daļas plānošanas dokumentiem neveic, ja tie attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī vai nelieliem to grozījumiem, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi.

- 4.3. Ar Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojumu Nr. 45 "*Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.–2028. gadam*" ir atbalstīta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ierosinātā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas reģionu reforma, t.sk. samazinot valstī atkritumu apsaimniekošanas reģionus no desmit uz pieciem. Kā norādīts Iesniegumā – nepieciešams izstrādāt jaunus Ministru kabineta noteikumus "*Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem*", no kā secināms, ka plānošanas dokuments ir saistīts ar Latvijas normatīvo aktu ieviešanu atkritumu apsaimniekošanas jomā (23.² panta 1. punkta "e" apakšpunkts).
- 4.4. Plāna projektā paredzētās aktivitātes ir saistāmas ar atkritumu apsaimniekošanu reģionālā līmenī, tostarp paredzot dalītās vākšanas sistēmas attīstību, atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūras attīstību, atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu modernizāciju, atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstību u.c. ar atkritumu apsaimniekošanu saistītu darbību veikšanu. Atbilstoši Iesniegumam ar plānošanas dokumentu ir paredzētas darbības, kas atbilst Likuma 2. pielikumā ietvertajām darbībām, t.sk. ietverot Likuma 2. pielikuma 11. punkta 2. apakšpunktā noteikto – *atkritumu apglabāšanas iekārtas (visas darbības, uz kurām neattiecas šā likuma 1. pielikums)* un 2¹. apakšpunktā noteikto – *atkritumu pārstrādes un apstrādes iekārtas, ja to jauda ir 5 tonnas diennaktī (visas darbības, uz kurām neattiecas šā likuma 1. pielikums)*. Tādējādi, konkrētais plānošanas dokuments ietver priekšnoteikumus Likuma 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts), kam atbilstoši Likuma nosacījumiem (atkarībā no darbības veida, platības un apjoma) var būt būtiska ietekme uz vidi. Vienlaikus:
 - 4.4.1. ņemot vērā attiecīgā plānošanas dokumenta būtību (Likuma 23.² panta 1. punkta "a" un "e" apakšpunkts),
 - 4.4.2. to, ka ar plānošanas dokumentu saistītās teritorijas turpmākā izmantošana var tikt saistīta tikai ar iepriekš minētās darbības realizāciju (Likuma 23.² panta 2. punkta "a" apakšpunkts),
 - 4.4.3. ņemot vērā teritorijas atrašanās vietu (tuvumā esošās dzīvojamās apbūves) un paredzamos pasākumus, kas var ietekmēt tuvējās apkārtnes hidroloģisko stāvokli, kā arī to, ka atkritumu apsaimniekošanai, tostarp to uzglabāšanai, ir iespējama negatīva ietekme uz gruntsūdens kvalitāti un dzeramā ūdens kvalitāti ūdens ņemšanas vietā, kas var apdraudēt cilvēku veselību (Likuma 23.² panta 3. punkta "d" apakšpunkts),
 - 4.4.4. ņemot vērā Veselības inspekcijas norādītos iespējamus specifiskos riskus attiecībā uz pārtikas atkritumu apsaimniekošanas jomu, kas piesaista žurkas, peles, insektus, putnus un mājdzīvniekus, kas ir dažādu infekcijas un parazitāro slimību pārnēsātāji, līdz ar to var veicināt epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanās apdzīvotās vietās (Likuma 23.² panta 3. punkta "d" apakšpunkts). Tādējādi Plāns nav attiecināms uz Likuma 4. panta piektā daļā norādītajiem plānošanas dokumentiem, kam Stratēģisko novērtējumu neveic, jo ar plānošanas dokumenta īstenošanu var tikt būtiski ietekmēta vide.
- 4.5. Ņemot vērā iepriekš norādīto, Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4. panta trešā daļa, 23.² pants) un ir konkrētā plānošanas dokumenta izstrādes gadījumā

pamatota, atbilstīga un nepieciešama. Veicot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt iespējamās būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, t.sk. cilvēku veselību, sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu. Plānošanas dokumentā paredzētās darbības jāvērtē atbilstoši Likuma 23.⁵ pantā noteiktajam, tai skaitā, sagatavojot plānošanas dokumenta vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23.⁵ panta pirmajā daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. pants, 23.² pants, 23.³ pants.
2. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5., 6., 7. punkts.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā Biroja lēmumā ietvertu faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Birojs konstatē, ka plānošanas dokuments atbilst Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts, Likuma 2. pielikuma 11. punkta 2¹. apakšpunkts), citu starpā ņemot vērā arī Likuma 23.² pantā noteiktos kritērijus (23.² panta 1. punkta “a” un “d” apakšpunkts, 2. punkta “a” un “b” apakšpunkts, 3. punkta “d” apakšpunkts) un Likuma 3. panta 1. punktā noteikto ietekmes savlaicīgas novērtēšanas principu.

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģiona Jelgavas valstspilsētas, Dobeles un Jelgavas novadu reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna daļai 2023. - 2027. gadam.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Lēmums nosūtīts:

1. Jelgavas valstspilsētas pašvaldībai, *E.Adresē*.
2. Jelgavas novada pašvaldībai, *E.Adresē*.
3. Dobeles novada pašvaldībai, *E.Adresē*.
4. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *E.Adresē*.
5. SIA “Geo Consultants”, e-pasts: birojs@geoconsultants.lv.

Māris Ikaunieks, 67770806
maris.ikaunieks@vpvb.gov.lv